

R O Z S U D O K
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Sučanskej a sudcov JUDr. Emila Franciscyho a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobcov 1/ **T.**, 2/ **M.**, obom bývajúcim v M. a zastúpeným JUDr. I., advokátom so sídlom v P., proti žalovanému **J.**, bývajúcemu v P., **o zaplatenie 2 987,45 € (90 000 Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp. zn. 3 C 800/2001, na dovolanie žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 19. februára 2008 sp. zn. 17 Co 219/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Žalobcovia 1/, 2/ sa v konaní domáhali, aby žalovaný bol zaviazaný zaplatiť im 90 000 Sk s 18 % úrokom z omeškania od 29. septembra 2001 do zaplatenia. Na odôvodnenie žaloby uviedli, že uzavreli so žalovaným zmluvu o dielo, na základe ktorej žalovaný v septembri 1999 vyrobil, dodal a následne zabudoval na ich stavbe nachádzajúcej sa v mestskej časti M. euro okná a vnútorné dvere za cenu 90 000 Sk. Vady zhotoveného diela reklamovali vo februári 2000, po ich odstránení následne 6. februára 2001 a keďže vady sa stále vyskytovali, listom z 26. septembra 2001 odstúpili od zmluvy o dielo (§ 623 Občianskeho zákonníka) a žiadali vrátiť nimi zaplatenú cenu diela.

Žalovaný spochybnil dohodnutú cenu diela uvádzanú žalobcami, ktorá podľa neho bola 50 000 Sk a nie 90 000 Sk, ako i čas dodania diela žalobcov; podľa neho bolo dielo dodané už v júli 1999 a nie v septembri 1999 ako tvrdia žalobcovia. Keďže žalobcovia prvý krát vady diela reklamovali 6. februára 2001, ich nárok považoval za prekludovaný, nakoľko nebol uplatnený v 6 mesačnej lehote v zmysle § 599 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a žalobcovia už nemohli od zmluvy platne odstúpiť.

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom z 31. mája 2007 č.k. 3 C 800/2001-160 žalovanému uložil povinnosť v lehote troch dní zaplatiť žalobcom 90 000 Sk spolu s 18 % úrokom z omeškania od 29. septembra 2001 do zaplatenia a nahradiť im trovy konania vo výške 30 690 Sk. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že so zreteľom na vady vyskytujúce sa na diele, ktoré bolo potrebné považovať za vady neodstrániteľné, žalobcovia platne odstúpili od zmluvy a ich nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia je čo do základu opodstatnený. Ustálil, že v danom prípade bolo možné vady reklamovať v 18 mesačnej záručnej dobe, nakoľko predmet diela bol zabudovaný do rodinného domu žalobcov a stal sa súčasťou stavby a uzavrel, že i za stavu, keby záručná doba začala plynúť od júla 1999, reklamácie žalobcov boli uplatnené v rámci zákonom stanovenej záručnej doby, a to aj v prípade, že by bolo pravdivé tvrdenie žalovaného, že žalobcovia vady diela po prvý krát reklamovali až 6. februára 2001. Nakoľko zo strany žalobcov došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy o dielo, vzniklo na strane účastníkom zmluvy právo požadovať vzájomne to, čo si plnili a na druhej strane súčasne povinnosť vydať druhému to, čo bolo plnené. Keďže mal preukázané, že žalobcovia vyplatili žalovanému za dodávku predmetu diela a jeho montáž sumu 90 000 Sk a nie len 50 000 Sk ako to potvrdili podpisom na príjmovom doklade, sumu 90 000 Sk považoval za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, a preto ho zaviazal na vrátenie tejto sumy. O príslušenstve rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a o náhrade trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 19. februára 2008 sp. zn. 17 Co 219/2007 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcom uložil povinnosť nahradiť žalovanému do troch dní trovy konania v sume 36 714 Sk do rúk jeho zástupcu JUDr. D.. V odôvodnení uviedol, že žalobcami uplatnené právo na vrátenie ceny zo zrušenej zmluvy o dielo je vzájomne podmienené právom žalovaného na vrátenie predmetu zhotoveného a dodaného diela; plnenia sa v takom prípade môže domáhať len ten, kto už sám svoj dlh splnil, alebo je pripravený ho splniť (§ 560

Občianskeho zákonníka). Žalobu bolo v prejednávanej veci potrebné zamietnuť z dôvodu, že žalobcovia v nej túto podmienenosť vzájomných plnení účastníkov daného právneho vzťahu nevyjadrili; žaloba nezodpovedala synalagmatickému záväzku, a preto povinnosť uložená súdom prvého stupňa bola v rozpore s § 457 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej rozhodol odvolací súd o trovách prvostupňového konania a odvolacieho konania a rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Záver odvolacieho súdu, že žaloba nezodpovedala synalagmatickému záväzku a následná povinnosť uložená rozhodnutím súdu prvého stupňa bola v rozpore s § 457 Občianskeho zákonníka, nepovažovali za správny z dôvodu, že nevychádza z návrhov žalobcov podaných v predmetnom konaní. V tomto smere poukázali na ich vyjadrenie z 29. mája 2007, ktoré podali po obdržaní znaleckého posudku č. 108/2003 znalca Ing. A. a znaleckého posudku č. 1/2007 znalca Ing. K., a ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa 30. mája 2007, v ktorom požiadali o úpravu petitu v tom, že žiadali, aby žalovaný vydal – uhradil žalobcom cenu diela v sume 90 000 Sk aj s príslušenstvom. Táto úprava petitu bola súdu prvého stupňa doručená ešte pred jeho rozhodnutím vo veci samej. Namietali, že súdy sa dopustili procesného pochybenia, keď sa týmto návrhom nezaoberali a o ňom nerozhodli. Mali za to, že týmto návrhom bol upravený ich pôvodný návrh tak, že v súlade s § 457 Občianskeho zákonníka žiadali vydanie uhradenej ceny diela. Súčasne namietali, že odvolací súd rozhodol bez doplnenia dokazovania, dôkazy vykonané v konaní nesprávne vyhodnotil a konal v rozpore s princípmi spravodlivého procesu. So zreteľom na to žalobcovia žiadali, aby dovolací súd zrušil rozsudky súdov oboch stupňov a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorí sú zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Zo skutkových tvrdení, z ktorých žalobcovia vyvodzovali opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku je zrejmé, že za rozhodujúce považovali okolnosti, so zreteľom na ktoré urobili prejav vôle smerujúci k odstúpeniu od zmluvy o dielo z dôvodov neodstrániteľných väd diela, s prihliadnutím na ktoré im žalovaný po zrušení zmluvy o dielo nevrátil cenu diela.

Takto vymedzenému skutkovému rámcu mali žalobcovia prispôbiť svoj žalobný návrh. Predovšetkým mali vziať na zreteľ, že ak odstúpili od zmluvy, zaniklo im vlastnícke právo k predmetu diela a v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka vznikol medzi nimi a žalovaným právny vzťah z bezdôvodného obohatenia synalagmatickej povahy, obsahom ktorého je povinnosť účastníkov vrátiť druhému všetko, čo podľa zmluvy dostal, teda na jednej strane povinnosť žalobcov vrátiť žalovanému predmet diela a na druhej strane povinnosť žalovaného vrátiť im cenu diela (zo spisu vyplýva, že na základe uzavretej zmluvy o dielo si účastníci poskytli plnenia navzájom a plnenia aj prijali). Za danej situácie je v prípade zrušenia tohto dvojstranného právneho úkonu každý z nich zároveň povinným i oprávneným účastníkom právneho vzťahu zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. V dôsledku vzájomnej viazanosti a podmienenosti práv a povinností účastníkov zo zrušenej zmluvy (§ 457 Občianskeho zákonníka) je aj procesné uplatnenie a uspokojenie práva jednej zmluvnej strany (na vrátenie ceny diela) viazané na uspokojenie obdobného práva druhej zmluvnej strany (na vrátenie predmetu diela) a že povinnosť jednej z nich plniť je viazaná na rovnakú povinnosť druhej. Žiadna z nich teda nemôže samostatne uplatniť svoje právo na plnenie, poskytnuté podľa zrušenej zmluvy, lebo § 457 Občianskeho zákonníka upravuje nielen spôsob, ale aj rozsah vzájomného plnenia.

So zreteľom na uvedené sa žalobcovia v prejednávanej veci mohli domáhať na súde vrátenia svojho plnenia bez toho, aby v žalobe vyjadrili podmienenosť tohto plnenia nárokom druhej strany, len ak by sami neboli povinní vrátiť plnenie žalovanému (teda len ak by podľa zrušenej zmluvy plnil výlučne on alebo ak by do vyhlásenia rozsudku splnili svoju povinnosť vrátiť žalovanému jeho plnenie). Zo spisu ale vyplýva, že o tieto prípady v danej veci nešlo. Vzhľadom na to sa žalobcovia nemohli domáhať samostatného plnenia, ale mali vyššie uvedenú vzájomnosť a podmienenosť práv a povinností účastníkov primerane vyjadriť v petite žaloby. Keďže žalobcovia v petite žaloby túto vzájomnú viazanosť reštitučných povinností účastníkov nevyjadrili a súd bol viazaný ich žalobným návrhom (§ 153 ods. 2 O.s.p.), nemohla byť ich žaloba už z tohto dôvodu úspešná. Za daného skutkového stavu nebolo možné vyhovieť žalobe, ktorá nezodpovedala § 457 Občianskeho zákonníka a ani

prekročiť žalobný návrh a rozhodnúť o vzájomnej povinnosti oboch účastníkov vrátiť si poskytnuté plnenia.

Pokiaľ žalobcovia v dovolaní namietajú, že v písomnom podaní z 29. mája 2007 upravili petit žaloby tak, aby zodpovedal ustanoveniu § 457 Občianskeho zákonníka, túto ich námietku nemohol dovolací súd zohľadniť, keďže toto tvrdenie nie je opodstatnené. Je síce pravdou, že žalobcovia v písomnom podaní z 29. mája 2007 nazvanom „stanovisko k znaleckému posudku a návrh na úpravu petitu žaloby“, ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa 30. mája 2007 navrhli upraviť petit žaloby tak, že „odporca je povinný vydať – uhradiť navrhovateľom I. a II. uhradenú cenu diela v sume 90 000 Sk ako aj úrok z omeškania vo výške 18 % z uvedenej sumy odo dňa 29.09.2001 až do zaplattenia a trovy konania.....“, takáto „úprava“ petitu však nezodpovedá ustanoveniu § 457 Občianskeho zákonníka. „Úprava“ petitu podľa tohto návrhu bola rozdielna oproti petitu v pôvodnej žalobe len v doplnení „vydať – uhradiť“, keď petit, ktorého sa žalobcovia domáhali v pôvodnej žalobe znel: „Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľom I. a II. sumu 90 000 Sk ako aj úrok z omeškania....“ a petit v zmysle ich návrhu v písomnom podaní z 29. mája 2007 znel: „odporca je povinný vydať – uhradiť navrhovateľom I. a II. uhradenú cenu diela v sume 90 000 Sk...“ . Mýlia sa žalobcovia, pokiaľ považujú slovné vyjadrenie povinnosti „vydať – uhradiť“ za také, ktoré zodpovedá vyjadreniu synalagmatického záväzku v zmysle § 457 Občianskeho zákonníka; navrhovanou úpravou petitu v zmysle ich podania z 29. mája 2007 podmienenosť vzájomného vrátenia plnenia nevyjadrili. I keď z konania je zrejmé, že žalobcovia sú si vedomí tejto vzájomnej viazanosti plnení, táto ich vedomosť nestačí, aby bolo vyhovené ich zhora formulovanej žalobe, ktorá je v rozpore s hmotným právom. Vzhľadom k tomu, že „úpravou“ návrhu vykonanou podaním žalobcov z 29. mája 2007 nedošlo oproti petitu v pôvodnej žalobe k žiadnej vecnej zmene, nebolo povinnosťou súdu rozhodovať podľa § 95 O.s.p. ako to žalobcovia v dovolaní namietajú.

Ani ďalšie námietky dovolateľov uvedené v dovolaní nepovažuje dovolací súd za opodstatnené. Pokiaľ žalobcovia odvolaciemu súdu vyčítajú, že rozhodol bez doplnenia dokazovania a dôkazy, ktoré boli v konaní vykonané, nesprávne vyhodnotil, sú tieto výčitky právne irelevantné, nakoľko už len z dôvodu, že žalobcami navrhovaný petit žaloby neobsahuje synalagmatický záväzok podľa § 457 Občianskeho zákonníka, bolo potrebné žalobu zamietnuť. Dovolací súd taktiež nezistil, že by odvolací súd postupoval v konaní v rozpore s princípmi spravodlivého procesu a porušil práva žalobcov chránené Ústavou

Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Dôvod, pre ktorý žalobcovia postup odvolacieho súdu za takýto považujú a ktorý má podľa nich spočívať v „konečnom hodnotení spornej veci“, súvisí s právnym hodnotením veci zaujatým odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí a nie s porušením práva v zmysle čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako to tvrdia žalobcovia v dovolaní. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti, súd rozhodovaním neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Z dôvodov uvedených vyššie je zrejmé, že žalobcovia dovolaním neopodstatnene napadli vecne správny rozsudok odvolacieho súdu. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto ich opravný prostriedok zamietol podľa § 243b ods. 1 O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2009

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková